

Granskning av årsredovisning 2019

Götene kommun

Projektledare Rebecca Lindström

Projektmedarbetare Anton Melén

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	11

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker, anpassning till ny lagstiftning har ej skett i sin helhet avseende utformning av förvaltningsberättelsen. Kommunen presenterar inte informationen i förvaltningsberättelsen utifrån kommunkoncernen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Kommunen har inget negativt resultat från tidigare år att återställa.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Samtliga tre finansiella mål bedöms vara uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Av fullmäktiges beslutade mål har 43% en grön bedömning och 43% har en grön gul bedömning. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tydliggör vad som är aktiviteter kontra indikatorer samt tydliggör förhållandet mellan dessa. Vi rekommenderar att öka transparensen i bedömningen av måluppfyllelse, så att läsaren av årsredovisningen kan göra en bedömning av måluppfyllelsen.

En sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019 lämnas inte.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Avvikelse sker dock gällande periodisering av schablonersättning.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Vår granskning baseras på den årsredovisning som presenterades för oss 2020-03-25. Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-04-01 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-04-27.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2019 trädde lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Enligt lagen ska förvaltningsberättelsen innehålla följande information¹:

- En översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.
- Upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ställning.
- Upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
- Upplysning om kommunens förväntade utveckling.
- Upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.
- Upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet.
- Utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.
- Upplysning om årets resultat efter balanskravsjusteringar

Eftersom kommunen ingår i en kommunal koncern, ska upplysningarna ovan, utom vad gäller sjukfrånvaron, även omfatta koncernen². Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R15 Förvaltningsberättelse som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020. Tidigare tillämpning uppmuntras.

Förvaltningsberättelsen i Götene kommuns årsredovisning innehåller inte ovanstående rubriker. Utformningen av förvaltningsberättelsen är inte anpassad till den nya lagstiftningen. Informationen i förvaltningsberättelsen avser endast kommunen och inte den kommunala koncernen.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Ett urval av nyckeltal presenteras för fem år i sammandrag.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning. Årets resultat uppgår till 14,5 mnkr (31,7 mnkr). Kommunstyrelsen fattade beslut, 2019-11-27 § 237, om att göra en partiell pensionsinlösen om 27,2 mnkr inklusive löneskatt, vilket påverkar årets resultat. Vidare har en rättelse avseende löneskatt gjorts om 3,8 mnkr. Kommunen har redovisat beloppen som jämförelsestörande post om 31 mnkr.

Enligt uppgifter i årsredovisningen uppgår verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och statsbidrag till 98,3 % (96 %). Skatteintäkter och generella statsbidrag

---

¹ LKBR (2018:597), kapitel 11

² LKBR (2018:597), kapitel 11, § 12

har ökat med 4,5 % (-1,2 %). Götene kommun har höjt skattesatsen 2019 med 0,35 procentenheter vilket motsvarar cirka 10 mnkr.

Soliditeten uppgår till 60,5 % (60,6 %). Om ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser lyfts in i balansräkningen är soliditeten 26,6 % (20,7 %).

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret, upplysning om kommunens förväntade utveckling ur ett ekonomiskt perspektiv och en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

I förvaltningsberättelsen finns ingen riskanalys eller information kopplat till Corona epidemins effekter på verksamhet eller ekonomi. Vår bedömning är att epidemin kan komma att få stora effekter på såväl kommunens verksamhet som ekonomi under 2020 och framåt. Det kan bl. a innebära negativa effekter i form av såväl ökade kostnader inom vissa verksamheter som lägre skatteintäkter samt förändringar i statsbidrag.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron har ökat under år 2019 till 6,3 % (5,8 %). Antalet anställda har minskat med 47 personer jämfört med föregående år. Det lämnas också andra personalrelaterade uppgifter så som attraktiv arbetsgivare och chefsutveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller inte en utvärdering om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts eller ej. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven. I och med årets resultat redovisar kommunen en ekonomi i balans för år 2019. Enligt balanskravsutredningen uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till 14,3 mnkr, avsättning till resultatutjämningsreserven görs på 6,5 mnkr, vilket ger ett balanskravsresultat på 7,8 mnkr.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i ett eget avsnitt. Jämförelse mot budget och mot föregående år görs. Kommunstyrelsens och nämndernas avvikelse mot budget år 2019 är +21,5 mnkr. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget om 9,9 mnkr, vilket till största delen beror på bidrag från Boverket som skulle ha intäktsförts under år 2018 samt vakanta tjänster.

Socialnämnden uppvisar en positiv avvikelse mot budget på 9,4 mnkr, där integrationsverksamheten står för ett överskott om 10,4 mnkr. Avvikelsen beror till största delen på de intäktsförda schablonersättningar som erhållits tidigare år.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i ett eget avsnitt. Upplysningar om utfallet för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. Nettoinvesteringarna uppgår till 74,5 mnkr vilket är 23,3 mnkr lägre än budget.

Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020. Drift- och investeringsredovisningen är inte anpassad till lag och ny rekommendation. Tidigare tillämpning uppmuntras.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker, anpassning till ny lagstiftning har ej skett i sin helhet avseende utformning av förvaltningsberättelsen. Kommunen presenterar inte informationen i förvaltningsberättelsen utifrån kommunkoncernen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Kommunen har inget negativt resultat från tidigare år att återställa.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i budget 2019 och verksamhetsplan 2020–2021 ett antal finansiella mål samt strategiska mål för god ekonomisk hushållning.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2019. Götene kommun har tre finansiella mål. Av tabellen nedan framgår resultat för de finansiella målen. Samtliga finansiella mål bedöms vara uppfyllda.

Finansiella mål	Resultat 2019	Måloppfyllelse
Mål för resultatnivån - Kommunens resultat ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje treårsperiod. Resultatet ska vara minst 0,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje enskilt år.	Resultatet för 2019 är 1,9 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det innebär att snittet på perioden 2017–2019 är 2,2 procent. Vilket medför att både målet på 2 procent för en treårsperiod, samt att resultatet är minst 0,5 procent uppfylls.	Målet bedöms vara uppfyllt.
Mål för soliditet - Målsättningen är att kommunen på lång sikt ska nå en soliditet på 30 procent. För att nå detta långsiktiga mål behöver soliditeten öka varje år som kortsiktigt delmål.	Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser för 2019 är 26,6 procent, en ökning med 5,9 procentenheter från 2018. Även den samlade soliditeten för kommunen och de helägda bolagen har ökat från 18,7 procent 2018 till 21,8 procent 2019.	Målet bedöms vara uppfyllt.
Mål för skattesats - Skattesatsen ska som huvudregel hållas oförändrad eller sänkas. Undantag för denna regel är år med större verksamhetstillskott, då god ekonomisk hushållning uppnås även om skattesatsen har höjts.	Skattesatsen har 2019 höjts med 0,35 procentenheter till 22,12 procent. Detta är till följd av ett större verksamhetstillskott där särskild boende utökat sin verksamhet med fler lägenheter, vilket medför att god ekonomisk hushållning ändå uppnås.	Målet bedöms vara uppfyllt.

Mål för verksamheten

För åren 2016–2018 har kommunfullmäktige beslutat om sju strategiska mål för god ekonomisk hushållning. Dessa strategiska mål har även varit aktuella för år 2019. Till varje strategiskt mål finns indikatorer och aktiviteter kopplade. Måluppfyllnaden är en helhetsbedömning av indikatorer samt genomförda aktiviteter och bedöms utifrån en skala i rött-gult-grönt.

I tabellen nedan redovisas de strategiska målen samt måluppfyllelse.

Strategiska mål	Måluppfyllelse 2019
Götene kommun är en klimat- och miljömedveten kommun.	Målet som helhet bedöms som gulgrön.
Götene kommun är ett tillgängligt samhälle för alla.	Målet som helhet bedöms som gröngult.
Götene kommun arbetar för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.	Målet som helhet bedöms som gröngult.
Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare.	Målet som helhet bedöms som grönt.
Götene kommun har ett socioekonomiskt perspektiv som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.	Målet som helhet bedöms som grönt.
Götene kommuns medborgare har inflytande och delaktighet och får ett bemötande av högsta klass.	Målet som helhet bedöms som gröngul.
Götene kommun stödjer en god folkhälsoutveckling och förbättrad livskvalitet för kommunens invånare genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan	Målet som helhet bedöms som grönt.

Sammantaget görs bedömningen att tre mål (43%) har bedömningen grön, tre mål har bedömningen gröngult (43%) och ett mål har bedömningen gulgrönt (14%).

Av årsredovisningen framgår inte en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Samtliga tre finansiella mål bedöms vara uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Av fullmäktiges beslutade mål har 43% en grön bedömning och 43% har en gröngul bedömning. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tydliggör vad som är aktiviteter kontra indikatorer samt tydliggör förhållandet mellan dessa. Vi rekommenderar att öka transparensen i bedömningen av måluppfyllelse, så att läsaren av årsredovisningen kan göra en bedömning av måluppfyllelsen.

En sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2019 lämnas inte.

Rättvisande räkenskaper

laktagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Från 1 januari år 2019 gäller lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Med anledning av detta tog RKR fram en ny rekommendation för intäkter, rekommendation R2, som ersatte tidigare rekommendation, RKR 18. Kommunen har valt att fortsatt tillämpa RKR 18 under år 2019. Enligt uppgift har kommunen 1,2 mnkr i skuldförd finansiering per 2019-12-31 (gatukostnadsersättning).

Vid granskningen av resultaträkningen har följande noterats:

- Resultatet uppgår till 14,5 mnkr, att jämföra med budget på 8,1 mnkr. I resultatet finns poster om 31 mnkr, partiell inlösning av pensioner på 27,2 mnkr och en rättelse avseende löneskatt. Posterna är klassificerade som jämförelsestörande post i resultaträkningen.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 4,5 %, vilket till viss del beror på att kommunen höjde skattesatsen med 0,35 procentenheter under 2019 vilket motsvarar 10 mnkr. Kommunens nettokostnadsutveckling är 7 %, exkluderas pensionsinlösen hamnar utvecklingen på 2,7 %.

Balansräkning

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Övriga balansposter existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i LKBR.

Vid granskningen av balansräkningen har följande noterats:

- Ej nyttjat statsbidrag, schablonersättningar, har balanserats över till år 2020. För år 2019 finns 6,4 mnkr (12,3 mnkr) upptagna bland kommunens skulder.
- Vi har likt tidigare år noterat att aktieägartillskott om totalt 7,5 mnkr beslutade år 2013 och 2017, finns upptagna som kortfristig skuld. Vi anser att en omklassificering bör ske till avsättning då de är oklart när beloppen ska betalas ut.
- Götene kommun har 10 tkr som gränsdragning mellan drift och investering, beloppsgränsen avviker mot god redovisningssed.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

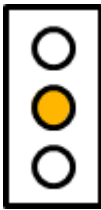

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas inte som not i årsredovisningen utan som ett eget avsnitt efter kommunens noter.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Avvikelse mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende redovisning av schablonersättning. Noterade fel bedöms dock sammantaget inte vara materiella varför räkenskaperna i allt väsentligt bedöms vara rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?		
<i>Finansiella mål</i>	Uppfyllt	
<i>Verksamhetsmål</i>	Delvis uppfyllt	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt	

2020-04-03

---

*Uppdragsledare Peter
Aschberg*

---

*Projektledare Rebecca
Lindström*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Götene kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.